

GrCF2 W2 E2 - Bursa Su Projesi**Ülke:** Türkiye**Proje Numarası:** 53619**Sektör:** Belediye ve Çevresel Altyapı**Proje Tipi:** Kamu**Çevre Kategorisi:** Kategori B**Onay Tarihi:** 5 Nisan 2022**Durum:** Onaylandı**Proje Tanımı**

Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'ne ("BUSKİ" veya "İdare") yaklaşık 67 km uzunluğunda su iletim hattı, 300.000 m³/gün kapasiteli su arıtma tesisi ve sanat yapılarının inşaatının finansmanı için 70,0 milyon Avro tutarına kadar kredi vermeyi planlamaktadır. Kredinin 5,0 milyon Avro tutara kadar Clean Technology Fund ("CTF") (Türkçesiyle Temiz Enerji Fonu) imtiyazlı kredisiyle desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Proje Hedefleri

Proje, Bursa ilinde artan nüfus ve endüstriyel ihtiyaçlar için sağlıklı ve güvenli içme suyu sağlayacak ve yeraltı kuyu su kaynaklarının yaygın kullanımını yüzey sularıyla değiştirerek daha sürdürülebilir ve enerji açısından verimli bir kaynak grubuna ulaşmaya katkıda bulunacaktır. Böylece enerji tüketiminde azalma beklenmektedir.

Geçiş Etkisi

Proje, öncelikle 2,4 milyon nüfusa yönelik kritik içme suyu hizmetlerinin güvenilirliğini ve kalitesini artırarak Yeşil geçiş etkisinin desteklenmesine yardımcı olacaktır. Proje, su temin şebekesindeki enerji yoğunluğunu azaltacak ve hâlihazırda pompalanan yeraltı suyu kaynaklarını yerçekimi ile beslenen yüzey su kaynaklarıyla değiştirerek sera gazı emisyonlarının azalmasına yol açacaktır. Proje, sistemin verimliliğini artırmanın yanı sıra, daha sürdürülebilir ve iklime dayanıklı bir yüzey suyu kaynağına geçerek kalan yeraltı suyu kaynaklarının korunmasına da yardımcı olacaktır. Proje, iklim değişikliğine dayanıklılık açısından bakıldığında, yeraltı suyu kaynaklarının aşırı kullanımından ötürü geri dönüşü mümkün olmayan tükenme riskini azaltacaktır. Proje EBRD Yeşil Şehirler Programı'nın iklim değişikliği azaltım ve adaptasyon hedefleriyle uyumlu olup, %100 oranında GET olarak sınıflandırılmıştır. Proje Bursa Yeşil Şehir Eylem Planı'nın geliştirilmesini başlatacak ve bu plan şehrin en acil çevresel zorluklarını ele almak için gereken yatırımları ve politika eylemlerini belirleyecek ve önceliklendirecektir.

Proje ayrıca, İdare'nin özel bir Fırsat Eşitliği Eylem Planı (FEPP) aracılığıyla cinsiyet eşitsizliklerini ele almasını destekleyerek Kapsayıcı geçiş kalitesine katkıda bulunacaktır.

Plan, (i) toplumsal cinsiyet eşitliği için kurumsal bir politika, strateji veya eylem planının bulunmaması, (ii) teknik pozisyonlarda kadınlar için düşük istihdam oranı ve (iii) yönetimdeki yetersiz temsil dahil olmak üzere, Proje'nin Toplumsal Cinsiyet Analizinin bir parçası olarak belirlenen temel boşlukları ele alacaktır. FEED, Banka ve AFD tarafından ortaklaşa geliştirilecek özel bir Teknik İşbirliği (Tİ) bileşeni altında geliştirilecektir. Plan, İdare'in işgücündeki kadın payını OECD ortalamasına (%21) ulaştırma hedefine destek olacaktır. Ek olarak, Tİ, İdare'yi kullanıcı düzeyinde cinsiyete göre ayrıştırılmış verileri toplamak ve işlevsel hale getirmek için sistemler ve prosedürler oluşturma konusunda destekleyecektir. Bu verilerin kullanılması İdare'nin hizmetlerini daha iyi tasarlamasına yardımcı olacaktır.

Müşteri

Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü

Bursa Büyükşehir Belediyesi'nin bir bağlı kuruluşu olan Bursa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, 1,4 milyon aboneye sahip olup, 11.000 km²'lik servis alanında yaklaşık 3,1 milyon kişiye hizmet vermektedir.

EBRD Finansmanı

70,0 milyon Avro

Proje Maliyeti

150,0 milyon Avro

Katkısalılık

Banka katkısalılığı; (i) piyasadaki sınırlı fon kaynakları göz önüne alındığında makul şart ve koşullarla sağlanacak finansman yapısından ve (ii) daha yüksek standartlar ile birlikte bilgi, yenilik ve kapasite geliştirme, iklim riskinin azaltılması ve daha yüksek çevre standartları için müşteri ve projeye verilecek destekten sağlamaktadır.

EBRD, proje hedeflerinin zamanında gerçekleştirilmesi için önemli olan uzmanlık, yenilik, bilgi ve yetenekleri sağlayacaktır.

Çevresel ve Sosyal Politika

Kategori B (2019 ESP). Önerilen yatırımın çevresel ve sosyal durum tespiti ("ESDD"), Fizibilite Çalışmasının bir parçası olarak Tİ tarafından finanse edilen danışmanlar tarafından yapılmıştır.

Projenin teknik ve finansal fizibilitesinin değerlendirmesinin bir parçası olarak bir Çevresel ve Sosyal (Ç&S) Değerlendirme çalışması yapılmış, ilgili proje belgeleri ve yetkili kurumlar ile yapılan yazışmalar incelenmiş ve İdare'nin Ç&S yönetim sistemleri ve yetkinlikleri EBRD'nin Performans Gereklilikleri, AB Standartları ve yerel mevzuat açısından değerlendirilmiştir.

Ç&S değerlendirme raporuna dayalı olarak ele alınan potansiyel etkiler, projenin inşaat öncesi, inşaat, işletme ve hizmetten çıkarma aşamalarının yanı sıra kümülatif etkiyi içerirken, olası artık çevresel ve sosyal etkiler değerlendirilmiştir. Yerel mevzuat uyarınca Proje için ÇED gerekli

değildir. Ç&S Değerlendirmesi, İdare'nin projeyi Banka'nın Performans Gerekliliklerine ve ulusal mevzuata uygun olarak uygulayacak kurumsal kapasiteye sahip olduğu sonucuna varmıştır. İdare Proje için bir Proje Uygulama Birimi (PUB) kurmayı planlamaktadır. Ç&S Değerlendirmesi ayrıca, projenin herhangi bir olumsuz çevresel ve sosyal etkisinin sahaya özgü olacağı ve esas olarak inşaat aşamasıyla sınırlı olacağı sonucuna varmıştır. Bunlar şunları içerir: araç hareketlerinden ve kazı/sondaj faaliyetlerinden kaynaklanan toz emisyonu; inşaat araçlarından kaynaklanan gaz emisyonlarından kaynaklanan hava kirliliği; gürültü etkileri; kamulaştırma nedeniyle küçük arazi kullanımı ve geçici tarımsal etkiler; inşaat faaliyetleri nedeniyle yolların geçici olarak kapatılması ve trafik akışı için alternatif yollar; uygun etki azaltma önlemleriyle ele alınacak olan su kaynağındaki geçici kesintiler.

Proje alanı ulusal bir koruma alanı (milli park, özel çevre koruma alanı, yaban hayatı koruma alanı vb.) içinde yer almamaktadır. En yakın korunan alanlar, bir Ramsar alanı ve Önemli Biyolojik Çeşitlilik Alanı olan Uluabat Gölü'dür. Uluabat Gölü, Proje kapsamındaki su alma yapılarının inşa edileceği Hidroelektrik Santrali'nin yaklaşık 2,2 km kuzeybatısında yer almaktadır. Proje güzergâhı, Milli Park olan Uludağ Dağı'nın yaklaşık 10 km kuzeybatısında yer almaktadır. Proje, ilave 70 milyon m³/yıl endüstriyel su sağlarken, 75 milyon m³/yıl ilave içme su sağlayarak Bursa şehrinin içme suyu sisteminin sürdürülebilirliğini artıracaktır. Projenin iki bileşeni olan boru hatları ve su arıtma tesisi, 2030'ların ortalarına kadar içme suyu güvenliğini ve emniyetini garanti edecektir. Durum tespiti raporu, su kıtlığı riskinin önemli olduğunu vurgu yapmakla beraber, yapılan analizler, bölgedeki artan sıcaklığın artan buharlaşmaya ve rezervuarlardaki su verimine olumsuz etki ettiğini ortaya koymaktadır.

Tarihsel yağış serilerinin analizleri, kurak dönemlerin yaşandığı birden çok yıl olduğunu ve iklim değişikliği ile birlikte kuraklıkların sıklık ve şiddetinin artabileceğini göstermiştir. Proje, bölge sakinlerini ilave bir su temin sistemine bağlayarak Bursa bölgesine ve Susurluk havzasına yardımcı olacaktır. Dahası, yeraltı su kaynaklarının yenilenmesine izin vererek yüzey seviyesindeki akut su kuraklığı durumlarında bu kaynakları yedek olarak kullanılmasına imkan tanıyacaktır.

Bir Çevresel Sosyal Eylem Planı ("ÇSEP") geliştirilmiştir ve Yönetim Kurulu'ndan önce İdare ile üzerinde mutabık kalınacaktır. Taslak ÇSEP şu gereksinimleri içerir: proje yatırım birimini barındırmak için organizasyon kurulumunu güncellemek; Yeni stratejik gelişmelere uyum sağlamak için çevresel ve sosyal politikaları güncellemek ve politikanın çalışanlara iletilmesini sağlamak; inşaat aşamasında çevresel ve sosyal yükümlülüklerini yerine getirmelerini sağlamak için yüklenicileri izlemek; performans gerekliliklerine uymak için ilgili Ç&S yönetim planları geliştirmek ve uygulamak; inşaat öncesi araştırma yapmak Proje sahasını ziyaret etmek ve Proje alanındaki flora ve fauna türlerinin koruma durumlarıyla birlikte bir listesini belirlemek ve gerekirse bir Biyoçeşitlilik Yönetim Planı geliştirmek; bir işçi ve yüklenici Şikayet Mekanizması geliştirmek ve uygulamak; dış paydaşlar için şikayet yönetimi de dahil olmak üzere Paydaş Yönetim Planı'nı uygulamak ve yıllık olarak güncellemek; ve inşaat faaliyetleri sırasında paydaş katılımı ve iletişim faaliyetlerini uygulamak için kaynak tahsis etmek. Projenin ve ÇSEP uygulamasının izlenmesi, İdare tarafından sağlanan yıllık çevresel ve sosyal raporlar aracılığıyla gerçekleştirilecektir.

Teknik İşbirliği

Teknik işbirliği ("Tİ") ile aşağıdaki konularda destek sağlanması amaçlanmaktadır:

İmza Öncesi:

Tİ 1: Teknik, Finansal, Çevresel, Sosyal ve Kapsayıcılık Durum Analizi: İşin tahmini maliyeti 350.000 Avro'dur. CTF tarafından finanse edilmektedir.

Tİ 2: Satın Alma Desteği: EBRD Tedarik Politikası ve Kurallarına ("PP&Rs") uyumu sağlamak için; (i) tasarım dokümanlarının ve teknik şartnamelerin gözden geçirilmesi, (ii) ihale belgelerinin hazırlanması ve (iii) sözleşmeye/sözleşmelere kadar olan satın alma sürecinin yönetimi dahil olmak üzere, EBRD tarafından finanse edilmek üzere teklif edilen sözleşmeler için İdare'ye danışmanlık desteği sağlanacaktır. İşin tahmini maliyeti 74.766 Avro olup, CTF tarafından finanse edilmektedir.

İmza Sonrası:

Tİ 3: Yeşil Şehir Eylem Planı (YŞEP): Şehrin Yeşil Şehir Eylem Planı hazırlığı kapsamında sunulacak danışmanlık desteğidir. İşin tahmini maliyeti 350.000 Avro olup, CTF tarafından finanse edilecektir.

Tİ 4: İzleme Desteği: İş, Çevresel ve Sosyal Eylem Planı ("ÇSEP") dahil olmak üzere proje uygulamasının izlenmesi ve raporlama yükümlülüklerinin yerine getirilmesi de dahil olmak üzere Proje İzleme Hizmetlerini içermektedir. İşin tahmini maliyeti 249.950 Avro olup, CTF tarafından finanse edilecektir.

İdare İrtibat Bilgileri

Nigar Etik Uğurbaş

netik@buski.gov.tr

Strateji Geliştirme Daire Başkanı

+90 (224) 270 25 47

Sirameseler Mahallesi Avrupa Konseyi Bulvarı No: 6/3 D Blok

16190 Osmangazi / Bursa – Türkiye

Geçiş Etkisi

EBRD'nin geçiş etkisini ölçmeye yönelik yaklaşımına dair daha fazla bilgi edinmek için [buraya](#) tıklayınız.

İş Fırsatları

İş fırsatları veya satın almayla ilgili konular için müşteri firma ile irtibat kurunuz.

Satın almayla ilişkili olmayan EBRD proje soruları için irtibat bilgileri:

Tel: +44 20 7338 7168

E-posta: projectenquiries@ebrd.com

Kamu sektörü projeleri için [EBRD Satın Alma](#) bağlantısını ziyaret ediniz:

Tel: +44 20 7338 6794
E-posta: procurement@ebrd.com

Genel Sorular

Diğer sorularınızı [EBRD Soru Formu](#) aracılığıyla sorabilirsiniz.

Çevresel ve Sosyal Politika (ESP)

[ESP](#) (Çevresel ve Sosyal Politika) ve buna ilişkin Performans Gereklilikleri (PR'ler), EBRD'nin "çevresel uygunluğu ve sürdürülebilir kalkınmayı desteklemek" yönündeki taahhüdünü uygulamaya koyma yöntemlerini belirler. ESP ve PR'ler, kamunun aydınlatılması ve kamuoyunun görüşünün alınması hakkındaki ulusal kanunların ilgili gerekliliklerine müşterilerin uymasına ve müşterinin ve projenin özellikle çevresel ve sosyal performansına dair paydaşlardan kaygı ve şikâyetlerin alınması ve çözümünün kolaylaştırılmasına yönelik bir şikâyet mekanizması kurmasına dair özel hükümleri kapsar. EBRD ayrıca müşterilerinden, projeden doğan risk ve etkiler ile ilgili gerekli bilgileri projenin çevresel ve sosyal risk ve etkilerinin doğası ve ölçeği ile orantılı olarak uygun şekilde açıklamasını veya paydaşları ile anlamlı istişareler gerçekleştirmesini, paydaşlarının geri bildirimlerini dikkate almasını ve bunlara cevap vermesini ister.

EBRD'nin bu konudaki uygulamalarına dair diğer bilgiler [ESP](#)'de ortaya konulmuştur.

Ahlaki Bütünlük ve Uyum

EBRD Uyumdan Sorumlu Yetkili Ofisi (OCCO) iyi yönetimi teşvik eder ve Bankanın tüm faaliyetlerinde uluslararası iyi uygulama örneklerine uygun olarak yüksek ahlaki bütünlük standartlarının uygulanmasını sağlar. Projelerin ahlaki bütünlük veya saygınlığa ilişkin Banka için kabul edilemez riskler taşımadığından emin olmak adına tüm Banka müşterilerinde ahlaki bütünlük durum tespiti çalışması yürütülür. Banka, sorunların proje değerlendirme ve onay aşamalarında tespit edilmesi ve çözülmesinin, Banka işlemlerinin ahlaki bütünlük içinde yerine getirilmesi açısından en etkili yöntem olduğuna inanmaktadır. OCCO bu koruyucu çalışmalarda kilit rol oynar ve yatırım sonrasında da projelerdeki ahlaki bütünlük risklerinin izlenmesine yardımcı olur. OCCO ayrıca EBRD'nin finanse ettiği projelerde sahtekarlık, yolsuzluk ve görevi suiistimal iddialarını araştırmaktan sorumludur. Sahtekarlık veya yolsuzluktan şüphelenen Banka içinden veya dışından herkes, Uyumdan Sorumlu Yetkiliye compliance@ebrd.com adresi üzerinden e-posta yoluyla yazılı bir rapor sunmalıdır. Raporlanan tüm konular OCCO tarafından takip edilecektir. Anonim olanlar da dahil olmak üzere tüm raporlar incelenecektir. Raporlar Bankanın veya Bankanın faaliyet gösterdiği ülkelerin dillerinden herhangi birinde olabilir. Raporlardaki bilgiler iyi niyet temelinde sunulmalıdır.

Bilgiye Erişim Politikası (AIP)

AIP (Bilgiye Erişim Politikası), 1 Ocak 2020 tarihinde yürürlüğe girmesinden itibaren EBRD'nin strateji, politika ve faaliyetlerinin daha iyi öğrenilmesini ve anlaşılmasını sağlamak amacıyla bilgi açıklama ve paydaşlar ile istişare etme yöntemlerini ortaya koymaktadır. EBRD internet sitesindeki bilgiler için lütfen [Bilgiye Erişim Politikası](#) sayfasını ziyaret ediniz.

Diğer sorularınızı [EBRD Soru Formu](#) aracılığıyla sorabilirsiniz.

Bağımsız Proje Hesap Verebilirlik Mekanizması (IPAM)

Eğer çevresel, sosyal veya kamuyu aydınlatmaya ilişkin endişeleri Müşteri veya Banka ile (örn. Müşterinin Proje düzeyinde şikâyet mekanizması yoluyla veya Banka yönetimiyle doğrudan iletişime geçilerek) ele alma çalışmaları başarısız olursa bireyler ve kurumlar endişelerini EBRD'nin Bağımsız Proje Hesap Verebilirliği Mekanizması (IPAM) aracılığıyla ele alma yoluna da gidebilirler.

IPAM, Projeye ilişkin, bir zarara yol açmış (veya açması muhtemel) hususları bağımsız olarak değerlendirir. Mekanizmanın amacı; çevresel, sosyal ve kamuyu aydınlatmaya ilişkin sorunları çözmek için Proje paydaşları arasında diyalog kurulmasını desteklemek; Bankanın [Çevresel ve Sosyal Politikasına](#) veya [Bilgiye Erişim Politikasının](#) Projeye özel hükümlerine uyup uymadığını tespit etmek ve eğer varsa bu politikalarla ilgili uyumsuzlukları ele almak, aynı zamanda Banka açısından gelecekteki uyumsuzluk sorunlarını önlemektir.

Lütfen IPAM ve yetkileri hakkında daha fazla bilgi almak ve inceleme için nasıl [Talep gönderebileceğinizi](#) öğrenmek için [Bağımsız Proje Hesap Verebilirlik Mekanizması web sayfasını](#) ziyaret edin veya IPAM hakkında ve nasıl talep gönderebileceğinize dair rehberlik ve daha fazla bilgi almak için ipam@ebrd.com e-posta adresi üzerinden IPAM'a ulaşın.